

Afvalbeleid en PMD

Heemstede

2 februari, 2021

Hugo Bellaart, raadslid Gooise Meren (VVD)

Vierde container

Ten eerste

MACRON

De Franse president is bij de WK-halve finale Frankrijk - België in Sint-Petersburg.

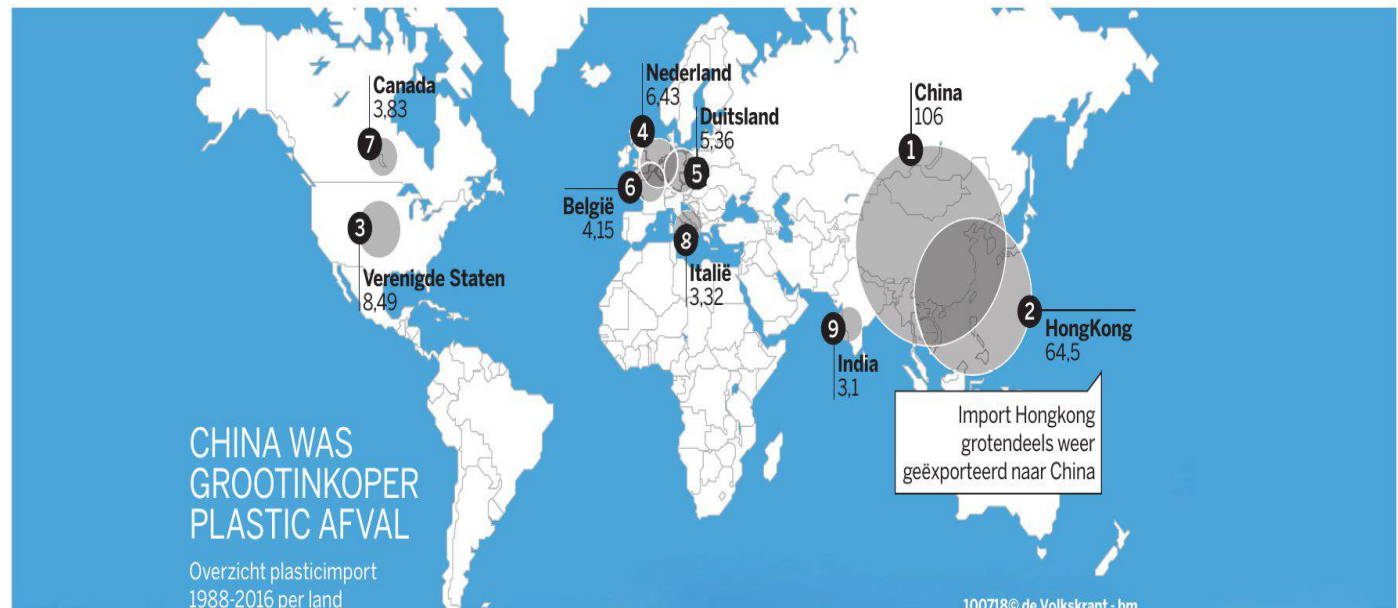

TIMMERMANS

'Minder doen, maar efficiënter', is de slagzin van de operatie die de Euro-commissaris presenteert.

Waar moet het afval nu heen?

Nu China geen buitenlands afval meer accepteert, moet het ergens anders heen. Maar waar? Nederland heeft onvoldoende capaciteit om zijn eigen afval te recyclen.

Inhoud

- Wie is bevoegd gezag?
- Waarom circulair (doel en middel)?
- Producentenverantwoordelijkheid
- Industriebelangen
- VANG (Van Afval Naar Grondstof)
- PMD (Plastic, Metaal en Drankkartons)
- Gemeentelijk afwegingskader en kosten

Wet Milieubeheer

Gemeentelijke taak

Artikel 10.21

1. De gemeenteraad en burgemeester en wethouders dragen, al dan niet in samenwerking met de gemeenteraad en burgemeester en wethouders van andere gemeenten, ervoor zorg dat ten minste eenmaal per week de huishoudelijke afvalstoffen met uitzondering van grove huishoudelijke afvalstoffen worden ingezameld bij elk binnen haar grondgebied gelegen perceel waar zodanige afvalstoffen geregeld kunnen ontstaan.
2. Groente-, fruit- en tuinafval wordt daarbij in ieder geval afzonderlijk ingezameld.
3. De gemeenteraad kan besluiten tot het afzonderlijk inzamelen van andere bestanddelen van huishoudelijke afvalstoffen.

Door deelnemende gemeenten
overgedragen aan het AB van de Regio GV

Artikel 10.26

1. **De gemeenteraad** kan, in afwijking van [artikel 10.21](#), in het belang van een doelmatig beheer van huishoudelijke afvalstoffen bij de afvalstoffenverordening bepalen dat:
 - a. huishoudelijke afvalstoffen worden ingezameld nabij elk perceel;
 - b. huishoudelijke afvalstoffen worden ingezameld met een daarbij aangegeven regelmaat;
 - c. in een gedeelte van het grondgebied van de gemeente geen huishoudelijke afvalstoffen worden ingezameld;
 - d. daarbij aangegeven bestanddelen van het groente-, fruit- en tuinafval afzonderlijk worden ingezameld;
 - e. groente-, fruit- en tuinafval met andere daarbij aangegeven bestanddelen van huishoudelijke afvalstoffen afzonderlijk van het overige huishoudelijk afval wordt ingezameld.
2. De gemeenteraad betreft bij de voorbereiding van een zodanig besluit de ingezetenen en belanghebbenden, op de wijze voorzien in de krachtens [artikel 150 van de Gemeentewet](#) vastgestelde verordening.

Situatie

- Afvalinzameling is één van de meest zichtbare gemeentelijke taken
- Bevoegdheid gemeenteraden is echter overgedragen naar Regio GV

Ondertussen:

- Investering €24 miljoen (pro rata €5.5 voor Gooise Meren), sinds besluit Regio GV over VANG (2015), met als gevolg verdubbeling van kapitaallasten GAD (grootste aandeel: ondergrondse containers)
- GAD is met afstand grootste onderdeel van onze Regio GV gemeten naar kosten/baten, groter dan het Sociaal Domein; 80-90% van investering van de Regio GV zijn gerelateerd aan GAD
- Keuzes kunnen op middellange termijn effect hebben op de woonlasten, waar de Afvalstoffenheffing deel van uitmaakt

Waarom circulair?

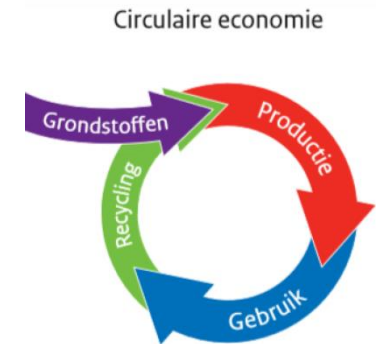
Een **circulaire economie** is een **economisch** systeem van gesloten kringlopen waarin (1) grondstoffen, onderdelen en producten hun waarde zo min mogelijk verliezen, (2) hernieuwbare energiebronnen worden gebruikt en systemen centraal staat.

Circulair: van glas wordt opnieuw een fles gemaakt.

Waarom?

- (1) Voorkoming van uitputting van de aarde
- (2) onafhankelijk van andere landen voor schaarse grondstoffen
- (3) vermindering uitstoot broeikasgas gemoeid met productie

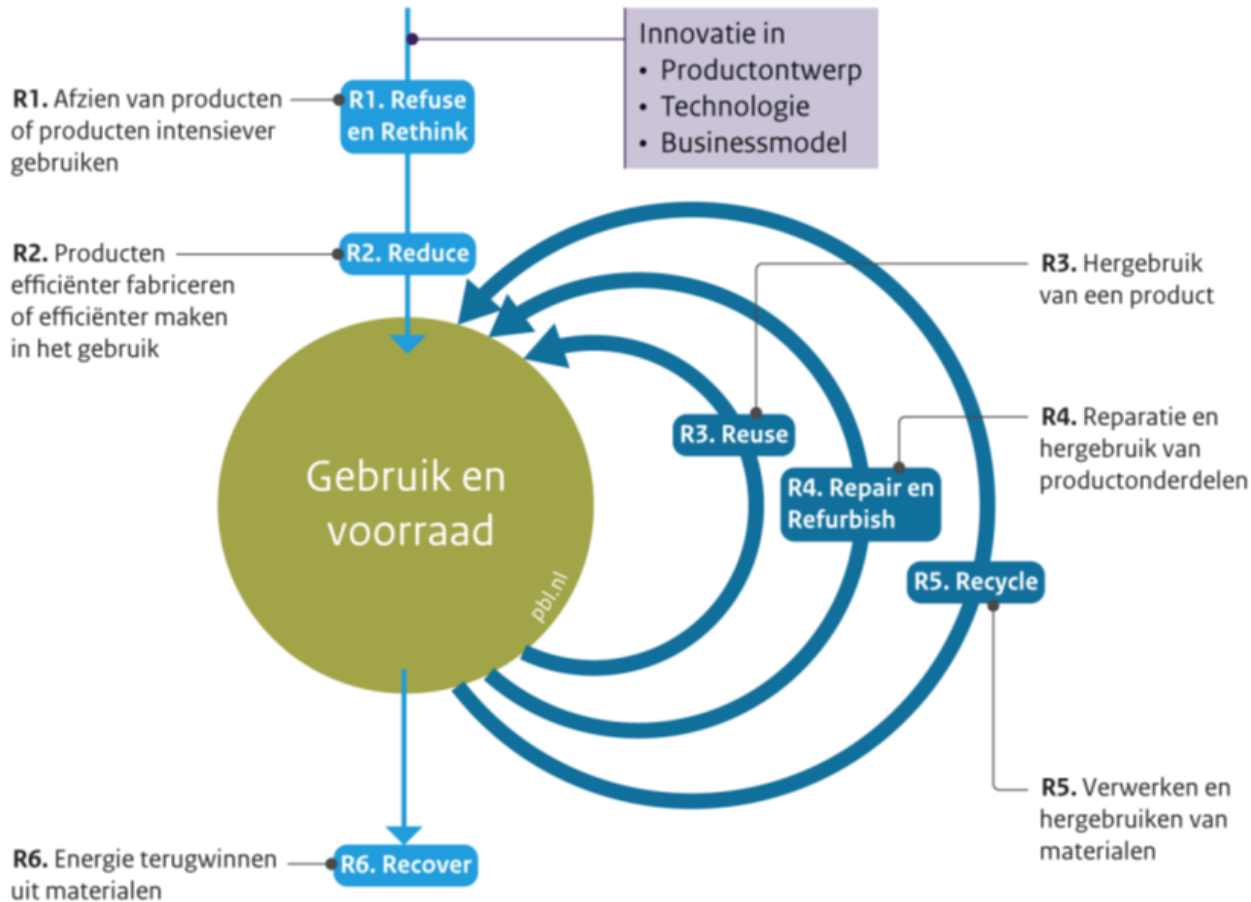
Bron: Nederland circulair in 2050 (Rijksoverheid 2016)

Circulaire economie en de Ladder van Lansink

Figuur 2.4

R-ladder met strategieën van circulariteit

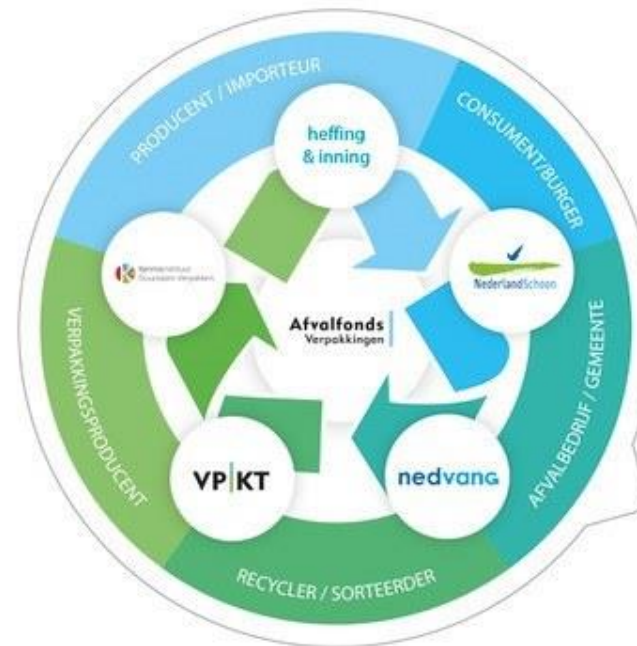

Bron: PBL

Producentenverantwoordelijkheid

Producentenverantwoordelijkheid betekent dat producenten of importeurs (mede) verantwoordelijk zijn voor het afvalbeheer van de producten die door hen op de markt zijn (of worden) gebracht.

- Verpakkingen
- Batterijen en accu's
- Elektronica
- Autowrakken
- Autobanden

Afvalbeheers-
structuur:
Huidige status

Industriebelangen

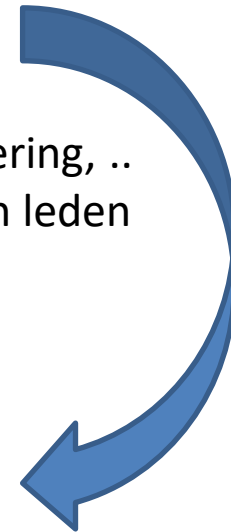
Verpakkingsindustrie (Stichting Afvalfonds Verpakkingen)

- Nedvang → registratie afvalstromen
- Verpakkingsketen BV (VPKT) → afsluiten contracten sortering, ..
- Kennisinstituut duurzaam verpakken (KIDV) → advies aan leden

Afval en -verwerkingsindustrie (Koninklijke NVRD)

- Nederlandse Vereniging van Reinigingsdirecteuren (1907)
- 450 leden uit de afval- en reinigingssector
- Regievoerende gemeenten afvalbeheer, publieke bedrijven, private bedrijven (n.b.: private toeleveranciers: zonder stemrecht)

€300 mln
per jaar via
gemeenten

VANG: over doel en middel

- Van Afval Naar Grondstof
- Doelstellingen: vermindering van restafval
 - Per 2020: naar 100 kg/inwoner/jaar
 - Per 2025: naar 30 kg/inwoner/jaar
 - Scheiden aan de bron: per 2020 75% afvalscheiding
- Nationale campagne, doelstellingen omgezet in beleid (Min. I&W, VNG)

VANG: verschijningsvormen

- Broninzameling van PMD, luiers e.a. categorieën waarmee het restafval inderdaad vermindert
- Gedifferentieerde tarieven (DIFTAR), betalen afhankelijk van de hoeveelheid restafval
- ‘Omgekeerd inzamelen’: restafval moet gebracht worden
- Inzamelfrequentie van gescheiden stromen verhogen, van restafval verlagen
- Etc.

PMD-samenstelling

Aanvoer Suez Rotterdam		x 1000 kg (ton)	% PMD
PET 90/10	PET	172,08	4%
PP	PP	275,29	6%
Folie	LDPE	497,06	11%
PE	HDPE	184,81	4%
PET Trays	PET Trays	80,52	2%
Mix plastics	Mix	1.278,62	28%
			55%
Drankkartons	Drankkartons	229,39	5%
Blik	Blik	311,74	7%
Aluminium	Aluminium	86,42	2%
Residu	Divers	1.431,11	31%
			45%
TOTAAL		4.547,04	100%

= 51% van kunststof afval!

Vierde container

Bron: 2018 PMD sortering Suez Rotterdam (~ 70% NL-se markt)

Inzameling metaal: waarom doen we dat?

Bron: website Afvalfonds Verpakkingen

Home > Monitoring > Recycling van verpakkingen succesvol > Recycling metaal: via het restafval

Nadat restafval in afvalverwerkingsinstallaties is verbrand, blijven metalen achter. Met magneten kunnen metalen uit de asresten gehaald worden en weer ingezet als grondstof voor nieuwe verpakkingen en andere producten. Dat maakt de recycling voor de consument heel makkelijk.

Net als papier en karton kent ook metaal een hoge opbrengst en worden hiermee de kosten van inzameling en recycling ruimschoots vergoed. Ook qua milieu is de metaalketen circulair: omdat metaal uit de bodemassen van de verbrandingsoven wordt teruggewonnen, verlaat weinig metaal de kringloop. Het recyclingpercentage van metaal ligt daarom met 95% ruim boven de Europese en Nederlandse doelstelling. Het resultaat is vooral het gevolg van technische ontwikkelingen waarmee (opnieuw) hoge terugwinrendementen van metalen uit de bodemassen van afvalenergiecentrales zijn gerealiseerd.

Het gescheiden inzamelen van metalen is daarom niet alleen onnodig maar ook inefficiënt en kostbaar, zonder dat met de aparte inzameling het milieurendement toeneemt. Metalen verpakkingen inzamelen samen met restafval is daarom veel verstandiger en ook gemakkelijker voor de consument.

Mixed plastics: plastic afval uit PMD

Uit: De Monitor, Plasticplaag, KRO/NCRV uitzending 13 oktober 2019

https://www.npostart.nl/de-monitor/13-10-2019/KN_1709721

fragment

Mixed plastics: wél geregistreerd als ‘recycled’

Uit: De Monitor, Plasticplaag, KRO/NCRV uitzending 13 oktober 2019

https://www.npostart.nl/de-monitor/13-10-2019/KN_1709721

fragment

Conclusies over PMD:

- Het resultaat van alle PMD-inspanning is een schamele $\pm 20\%$ aan zinnig hergebruik van het gescheiden afval als (secundaire) grondstof
- PMD is een uitkomst van doelstellingen gericht op maximale afvalscheiding: het restafval is echter in de praktijk vooral boekhoudkundig verplaatst, met hogere kosten voor inzameling
- De broninzameling heeft geleid tot een verveelvoudiging van het aanbod aan plastic afval dat zich een weg zoekt
- De jaarlijks €300 miljoen vormt de inspiratie voor steeds nieuwe doelstellingen voor circulariteit (wie is tegen?), met kwestieuze cijfers en uitkomsten voor het milieu
- Nu die industrie eenmaal is opgebouwd, moeten gevestigde belangen – tegen beter weten in - beschermd worden

PMD levert minimale milieuwinst, maar - meer dan - een vermoeden van milieuschade ver weg

Diftar

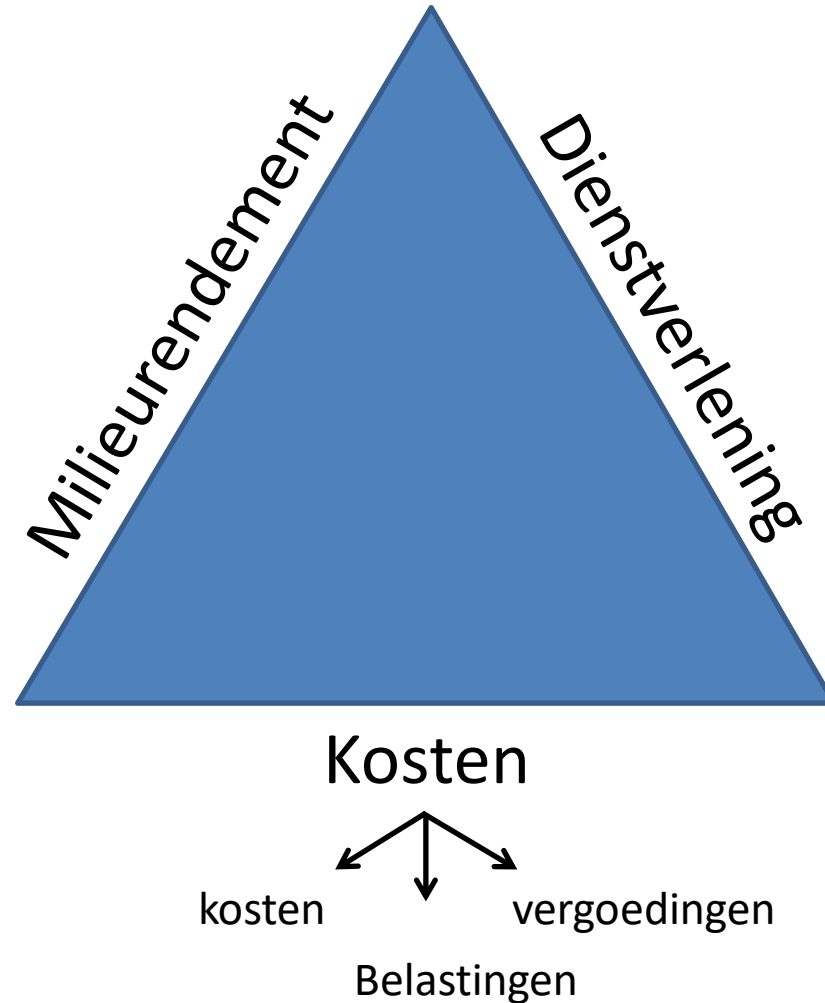

Goed – liberaal - uitgangspunt: **de vervuiler betaalt!**

Maar de praktijk is anders:

1. Dumping in natuur
2. Verspreiding restafval over andere, gescheiden afvalstromen
3. Funeste invloed op recycling van Gft, papier, textiel
4. Risico op verminderde opbrengst vanwege vervuiling (Attero)
5. Hogere jaarlijkse admin kosten ivm ASH; investeringen
6. Servicebeleving inwoners

Gemeentelijk afwegingskader afvalbeleid

Kostenontwikkeling en vergoeding

- Meer recycling drukt de kosten door de opbrengst van 'grondstoffen'. Of toch niet?
- Coelo: ontwikkeling woonlasten gemeenten Nederland
 - Afvalstoffenheffing: +10%
 - Grootste stijger Apeldoorn: +38%
- Benchmark-rapport GAD:
 - PMD inzameling 3-4x zo duur als restafval (per ton)
 - PMD verwerking 2.5x zo duur als restafval
- Rijksbelastingen
 - Verbrandingsbelasting (€13 naar 32)
 - CO2 heffing

RTLnieuws

5 procent meer

Gemeentelijke lasten stijgen dit jaar fors, vooral afvalstoffenheffing

15 januari 2020 03:42

Aangepast: 15 januari 2020 11:59

Hoe dan wel?

1. Plastic gebruik terugdringen
2. Milieurendement centraal stellen, niet afvalscheiding!
 - Beleid richten op de **vraag** naar bruikbare grondstoffen uit afval, ipv op het aanbod
 - Van bron- naar nascheiding: van PMD-materialen die wél herbruikbaar zijn
 - Niet bruikbaar plastic afval met het restafval verbranden (hogere calorische waarde) voor stadswarmte
3. EU-beleid op gebruik van plastic ('EU Strategy on Plastics')

vragen

Bioplastics en biologisch afbreekbaar plastic

Bron: plastic soup foundation

Koop biologische groente of fruit in een supermarkt en je ziet vaak dat het is verpakt in **biologisch afbreekbaar plastic**. Plantenpotjes of wikkels om tijdschriften zijn er ook vaak van gemaakt. Het logo van een kiemblad op de verpakking geeft aan dat dit plastic composteerbaar is. Dit wil zeggen dat het materiaal binnen zeven weken volledig verdwijnt in een industriële composteerinstallatie waar met temperaturen tot 65 graden gewerkt wordt. Bacteriën breken het materiaal af tot natuurlijke grondstoffen. Voeg je het biologisch afbreekbaar plastic toe aan je eigen composthoop, dan kan die natuurlijke afbraak al gauw twee jaar duren.

Bioplastic wordt gebruikt als term voor plastic dat deels bestaat uit natuurlijke materialen, zoals suikerriet of zetmeel. Deze 'bioplastics' hebben uiteindelijk dezelfde kenmerken als normaal plastic en ze zijn dus ook niet biologisch afbreekbaar.

Biologisch afbreekbaar plastic (en dus niet bioplastic) dat als gft-afval wordt ingeleverd kan worden gecomposteerd. Indien de plastics worden vermengd met traditionele van aardolie gemaakte plastics, hebben ze een negatieve invloed op de kwaliteit van gerecycled plastic.

Plastic afval maakt stinkende wonden

De inzameling van plastic en ander verpakkingsafval is ondoordacht, meent **Hugo Bellaart**. Goed om thuis afval te scheiden, maar perverse prikkels in de afvalverwerking leiden tot milieuschade ver weg.

Het recent gepresenteerde Plastic Pact vestigt de aandacht op plastic verpakkingsafval. Maar de voorgestelde afspraken (o.a. 70 procent recyclebaarheid per 2025) zijn onrealistisch. De praktijk van inzameling van plastic afval werkt 2wechts, is ondoordacht en naïef. Het is tijd voor een fundamentele herziening. Sinds 2015 zijn Nederlandse ge-

tijen lopen synchroon: het afvalbedrijf profiteert van de vergoeding en het Afvalfonds ruimt schijnbaar op. Handelaren varen met ons kunststofafval over de wereldzeeën. Tot voor kort werd veel naar China verscheept, totdat China de troep niet meer accepteerde. Het gepaste plastic bleek zo vervuld, dat men zich afvroeg of er restafval was bijgemengd. Nu varen de schepen met balen plastic door naar andere, Aziatische bestemmingen waar (kinder)handen nog wel bereid zijn de rotzool uit te pluizen. Mids die balen plastic indendiaad op de bestemming aankomen, misschien dat gecontroleerd verbranden dan beter is dan ongecontroleerd verscheppen. De tienjarenspraken over afval van 2013

20 DE VOLKSKRANT
DONDERDAG 11 JULI 2019

Opinie & Debat

Zo blaas je democratie EU nieuw leven in

De verwerking van ons plasticafval is een groot drama

De strijd tussen de Spitzenkandidaten om voorzitter van de Europese Commissie te wor-

duidelijk plastic afval is nauwelijks geschikt voor recycling. Wordt het grotendeels verbrand of verscheept naar Azië. De schade is enorm, we moeten onze aanpak herzien.

Hugo Bellaart is afloopt. De verpakkingsproducenten kreenen zelf de verantwoordelijkheid verpakkingsindustrie, met voor kunststoffen buitensporige verroe-

VNG Magazine, 21 juni

2019 VANG-beleid leidt tot milieuschade

DE TELEGRAAF
DINSDAG 16 JUNI 2020

DE KWESTIE

spoeldorp in Indonesië, afval, maar opschrijf. 'Dubbel Zo Lekker'. (tweede minivasting betreft yeling'. Sommigen denken aan her-nijk van afval als grondstof. Hou-le afvalkeren wordt daaronder-repen het sorteren en bewerken om il potentieel geschikt te maken als nedstof voor andere producten. Maar ingemakkelijke waarheid is dat pro-

Kleurig gescheiden plastic afval, klaar om te worden verwerkt. Hugo Bellaart: 'Milieupartijen zijn gefluoreerd voor het circulaire karretje gespannen.'
FOTO ROBERT HOEKSTRA

OPINIE Hugo Bellaart, lokaal politicus

Afval scheiden is het doel geworden, niet het middel

1 NRC, 25 januari 2019

Huishoudelijk plastic afval leidt tot milieuschade ver weg. Perverse prikkels in de keten. Drie suggesties

2

Volkscrant, 11 juli 2019

Twee hardnekkige misverstanden:

1. hh plastic komt niet in Azië
2. Recycling = potentiëel geschikt voor recycling

nrc
DINSDAG 26 NOVEMBER 2019

Een extra kliko voor plastic: meer scheiden is niet beter

individuele gemeente raakt haar in-vloed kwijt. Onderzamen is ondu-delijk of de nieuwe vergoeding voor gemeenten de inzameling dekt.

Daar komt nog een heikel punt bij: straks maakt het niet langer uit of het verpak-kingsafval recyclebaar is of niet. Een chipverpakking moet nu bij het restafval, maar kan straks bij het 'PMD' (plastic, metaal en drank-kartons). Zo wordt huishoudelijk afval weliswaar zorgvuldiger ge-scheiden, maar niet beter recycle-baar; we zijn vooral restafval aan het verplaatsen.

PMD wordt bovendien de norm. Veel gemeenten hebben een vierde kliko uitgerold voor PMD, naast die voor restafval, groen en papier.

Maar de resultaten zijn onluiste-rend en de inzamelkosten tot vier maal zo hoog. Van PMD is dertig procent 'residu'. Dit zorgvuldig ge-scheiden afval gaat direct naar de verbrandingsoven. Nog eens bijna 30 procent, de 'mix plastics', gaan vanuit afvalsorteerder Suez in Rot-terdam 700 kilometer over de weg naar Duitsland. Het heet het Cirkel-

ningen blijft dus maar 25 procent nuttig afval over. Waarom moet PMD dan de norm worden?

E r zijn twee belangengroepen. De verpakkingsindustrie wil zich op de markt graag onderscheiden met steeds nieuwe verpakkingen, hetgeen niet auto-matisch leidt tot meer recycling. Daarnaast is er de inzamel- en ver-werkingsindustrie, verenigd in koepelorganisatie NVRD. Deze belan-genvereniging bedient zich voort-durend van het woord 'gemeente-lijk', maar hun echte core business is transport; zij hebben vooral be-lang bij extra inzamelkosten, na pa-pier en GFT ook PMD. De belangen van beide indu-striën zijn intussen met elkaar ver-groeid. De verpakkingsindustrie moet de circulaire schijn hoog hou-den. De NVRD wil dat ook, maar dan om hun logistieke ketens in de lucht te houden. Gezamenlijk lan-ceren zij geruststellend voor politi-cu, voortdurend nieuwe ambities voor circulariteit, maar publiek be-lang - milieuwinst - is daarin ge-minimaliseerd. Milieuwinst is

Huishoudens in Nederland tonen zich betrokken bij de inzameling en verwerking van afval. We willen recy-
clen maar er leest u vervolgens meer

Als apart inzamelen van plastic de norm wordt, laat de overheid zich manipuleren door de afvalindustrie, schrijft Hugo Bellaart.

3

NRC, 27 november 2019

Koninklijke NVRD en Afvalfonds Verpakkingen vormen een lobby. VNG leunt op NVRD 'PMD bedient vooral de leden van de NVRD'